

Nové a méně známé kultivary alejových a solitérních stromů

Zdeněk Málek

Acer campestre ‚Elegant‘ (*Acer campestre*, ‚Huibert’s Elegant‘)

Babyka zavedená do kultury v Holandsku v roce 1992. Jde o menší strom s výškou 12 m a šířkou koruny 6-8 m. Vyniká pravidelně rostoucí spíše uzavřenou korunou vejčitého tvaru. Kmen je hladký šedé barvy. Nejsou na něm ani na větvích korkové lišty typické pro základní druh. Listy jsou podobné základnímu druhu, na podzim se získávají žluté zbarvení. Je odolný vůči padlí. Snáší velmi dobře městské prostředí zvláště zasolení půdy. Všechny tyto dobré vlastnosti z něj činí jednoho z předních kultivarů pro výsadbu do exponovaných míst ve městech.

Acer campestre ‚Red Shine‘

Jedná se o malý strom dosahující výšky do 10 m. Koruna je širší, vzdušná, pyramidálního až vejčitého tvaru. Hlavní předností je purpurové zbarvení listů při rašení. Listy se v průběhu další vegetace zbarvují do tmavě zelené barvy. Kultivar je náchylnější na padlí. Je ceněn zejména pro dobrý růst v městském prostředí a barevnost v průběhu vegetace.

Acer pseudoplatanus ‚Brilliantissimum‘

Velmi starý kultivar, který se však dočkal svého většího rozšíření až v devadesátých letech minulého století. Pomalu rostoucí stromek se vyznačuje zpočátku kompaktní téměř kulovitou korunou, ve stáří může dosáhnout výšky až 10 m se šířkou koruny 8 -10 m. Výraznou vlastností je zbarvení listů v průběhu vegetačního období. Od tmavě oranžové při rašení, po zlatožlutou u mladých listů, které později přechází do zelené a na podzim opět do žluté barvy. Roubuje se na *Acer pseudoplatanus* v různých výškách, pro výsadbu do ulic zpravidla 225 cm vysoko.

Acer pseudoplatanus ‚Worley‘

Středně vysoký strom dorůstající výšky 12-15 m. Jeho dominantní vlastností je výrazná žlutá barva, která pozvolna přechází do žlutozeleného až světle zeleného odstínu. V sadovnictví ho lze použít jako solitérní dřevinu s výrazným

barevným efektem. Nevýhodou je možné poškození listů sluncem v letním období.

Crataegus lavalleyi ‚Carrierii‘

Méně známý kultivar hlohu s nepravidelně rostoucí korunou. Dorůstá 6-8 m do výšky, starší strom má korunu širší než vyšší. Listy jsou velké tmavě zelené s lesklou svrchní stranou. Toto zbarvení vydrží až do pozdního podzimu. Na větvích vyrůstají dlouhé trny. Kvete bílými květy uspořádanými v chocholících, z nichž se vytvářejí až 2 cm velké oranžově zbarvené plody, které jsou v podzimním období velmi nápadné zvláště v kontrastu s tmavě zelenými listy. Ze sadovnického hlediska jej lze použít do stromořadí ve městech i jako solitérní dřevinu.

Fraxinus ornus ‚Meczek‘

Kulovitá forma jasanu zimnáře nalezená v Maďarsku. Korunu má pravidelně rostoucí kompaktní o průměru 8 -10 m. Pupeny na větvích stejně jako základní druh mají šedivou barvu. Listy jsou tmavě zelené. Lze jej roubovat do koruny na podnož *Fraxinus excelsior*, čímž se zvyšuje jeho odolnost a možnosti jeho použití. Ve městě jej lze použít pro výsadbu na stanoviště s omezeným prostorem.

Malus ‚Mokum‘

Malý 6-8 m vysoký vzpřímeně rostoucí stromek. Jablůň raší červenofialovými listy, které se v průběhu vegetace mění do bronzově zelené. Bohatě kvete růžovofialovými květy v průběhu května. Kromě květů okrasnou hodnotu představují i plody. Jsou kulovité, cca 1,5 cm velké, tmavě červené, které dlouho drží na stromě. Kultivar není téměř náchylný na strupovitost ani padlí. Je vhodný jako solitérní strom, nebo do skupin. Díky tomu, že plody dlouho drží na stromě a nejsou příliš velké, je možné ho vysazovat i do ulic.

Platanus acerifolia ‚Alphen’s Globe‘

Jedna z výrazných novinek v úzkém sortimentu platanů. Jedná se o kompaktně rostoucí formu spíše kulovité koruny. Velikost dospě-

lého stromu není ještě známa. Odhaduje se, že může dorůst 6-8 m v průměru, záleží však na konkrétním stanovišti. Pro sadovnictví představuje výbornou možnost, jak řešit výsadby v exponovaných stanovištích ve městech, kde lze využít jeho značnou odolnost vůči soli, zadržování nebo exhalacím.

Platanus acerifolia ‚Huissen‘ (*Platanus acerifolia* ‚Huissen nummer 4‘)

Další nová sorta platanu, jenž se vyznačuje užší korunou než základní druh. Větve rostou více vzpřímeně. Snáší velmi dobře městské prostředí a zasolení. Tyto vlastnosti spolu s menší korunou jsou dobrým předpokladem pro výraznější zařazování do výsadeb.

Prunus padus ‚Nana‘

Kulovitě rostoucí forma střemchy. Koruna je hustě větvená o průměru 3 – 4 m. Kvete na přelomu dubna a května hrozny bílých květů. Plody jsou drobné černé barvy. Dobře roste na sušších i vlhkých stanovištích, kde nejde použít třešně s podnoží *Prunus avium*. V zástavbě se využívá malých rozměrů koruny, kdy je podchodná výška alespoň 225 cm.

Prunus serrulata ‚Royal Burgundii‘

Selekce ze známého kultivaru ‚Kanzan‘. Jedná se o mutaci s červenofialovými listy. Růst je podobný jako u matečné sorty, tzn. růst je zpočátku trychtýřovitý, později roste více do šířky. Dosahuje výšky 8-10 m a šířky 5-7 m. Rozkvétá počátkem května růžovofialovými květy. Plody netvoří. Listy jsou při rašení světle čer-

vené, později tmavnou do purpurového odstínu. Podzimní zbarvení není příliš výrazné, protože dominuje tmavá barva listu. Velmi vhodný kultivar pro výsadbu stromořadí, ale i jako solitéra.

Prunus virginiana ‚Shubert‘

Zajímavost v sortimentu třešní. Je nápadná zejména barevnou změnou listů v průběhu vegetace. Dorůstá maximální výšky 10 m. Korunu má široce oválnou, poměrně vzdušnou. V květnu rozkvétá bílými květy v hroznech až 8 cm dlouhých. Zralé 7 mm velké kulovité plody mají černou barvu. Hlavním znakem tohoto kultivaru je barevný přechod od svěže zelené barvy při rašení až po tmavě purpurové zbarvení na konci vegetace. Zvláště zřetelný je přechod mezi mladými a staršími listy. Při výsadbě v městském prostředí upoutá pozornost v průběhu celého roku.

Sorbus thuringiaca ‚Fastigiata‘

Málo používaný druh jeřábu. Je to malý strom dorůstající výšky 5-8 m. Koruna je v mládí štíhlá, v pozdějším věku široce vejčitá až kulovitá, kompaktní o průměru 4-6 m. Listy má hrubě pilovité. Svrchní strana je zelená, spodní lehce plstnatá. Na podzim získává žlutohnědé zbarvení. Bohatě kvete bílými květy. Nápadné jsou červené plody hlavně v měsíci září. Při použití podnože *Sorbus intermedia* je značně odolný městskému prostředí, proto se s úspěchem vysazuje například na sídliště nebo do ulic.

Adresa autora:

Ing. Zdeněk Málek

Arboeko s.r.o.

Obříství 230

277 42 Obříství